

Do stworzenia tego dokumentu
użyliśmy fotosymboli

Photosymbols
(www.photosymbols.com)

Witamy w Północnym Yorkshire

Osoby które przybyły tu z innych krajów
stwierdziły, że poniższe informacje mogą
być pomocne w osiedleniu się.

Mamy nadzieję, że osoby które tu
poznasz, będą w stosunku do Ciebie
przyjazne oraz pomocne.

Nikt nie ma prawa źle Cię traktować, czy
traktować Cię inaczej, ze względu na
Twoją narodowość, religię, wiek, płeć,
orientację seksualną czy
niepełnosprawność.

Nauka angielskiego

Postaraj się nauczyć języka
angielskiego. Więcej informacji o kursie
angielskiego ESOL dowiesz się pod
numerem telefonu 01609 780780 lub
znajdziesz na stronie

www.northyorks.gov.uk

Biblioteki oraz korzystanie z internetu

Jeśli chcesz skorzystać z internetu idź do biblioteki. Będziesz tam mógł znaleźć strony z informacjami po polsku.

Korzystanie z biblioteki jest darmowe. Pracownicy biblioteki służą pomocą.

W bibliotece znajduje się wiele informacji. Książki możesz wypożyczać za darmo. Być może znajdziesz też książki w języku polskim. O pomoc zapytaj pracownika biblioteki.

By znaleźć najbliższą bibliotekę zadzwoń pod numer tel. 01609 780780 lub wejdź na stronę www.northyorks.gov.uk

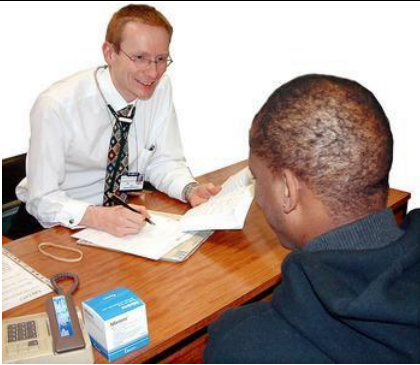

Pomoc w komunikowaniu się

Jeśli Twój angielski nie jest zbyt dobry, a musisz porozmawiać z przedstawicielem urzędu, powiedz im w jakim języku mówisz. Postarają się o tłumacza. To może jednak trochę potrwać.

Jeśli musisz coś przeczytać, a Twój angielski nie jest wystarczająco dobry, poinformuj o tym urzędnika. Być może przetłumaczą dokument na język polski, lub w inny sposób wytłumaczą o co w nim chodzi.

Usługi publiczne obejmują instytucje rządowe, Urząd Miasta, szkoły, szpitale, policję oraz biura pośrednictwa pracy (Job Centre).

Świadczenia zdrowotne

Większość osób które tu mieszka ma darmowy dostęp do opieki zdrowotnej. Ważne jest by zarejestrować się u lekarza rodzinnego (GP). Zarejestrować się należy w pobliskiej przychodni lekarskiej.

Jeśli potrzebujesz porady lekarskiej, w każdej chwili możesz skontaktować się z biurem Narodowej Służby Zdrowia - NHS Direct pod numerem tel. 111. Jeśli potrzebujesz tłumacza, powiedz że mówisz po polsku. Udzieli Ci porady przez telefon oraz w razie potrzeby, zaoferują opiekę lekarską.

Jeśli Ty lub ktoś z Twojego otoczenia jest bardzo chory i uważasz że ich życiu zagraża niebezpieczeństwo, zadzwoń pod numer tel. 999 i poproś o karetkę. Połączenie z numerem 999 jest bezpłatne.

Dentyści

By znaleźć dentystę należącego do Narodowego Funduszu Zdrowia zadzwoń pod numer tel. 111. Większość dorosłych płaci za leczenie dentyściczne. Jest ono darmowe dla dzieci w wieku do lat 16, lub do 18-tego roku życia, jeśli osoba chodzi jeszcze do

szkoły w pełnym zakresie godzin.

Policja

Północne Yorkshire jest regionem bezpiecznym. Policja stara się zapewnić bezpieczeństwo wszystkim mieszkańcom. Jeśli ktoś Cię skrzywdzi, powiadom ich o tym.

W nagłych wypadkach zadzwoń pod numer 999 i poproś o policję. Połączenie z numerem 999 jest bezpłatne. Nagły wypadek to taki w którym ktoś jest w niebezpieczeństwie, lub gdy popełniane jest poważne przestępstwo. By skontaktować się z policją w innych sytuacjach, wybierz 101. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.northyorkshire.police.uk

Gdy ktoś Cię skrzywdzi, grozi Ci lub straszy, a myślisz że jest to spowodowane tym że pochodzisz z innego kraju, jesteś niepełnosprawny lub wyznajesz inną religję, powiadom o tym policję. Jest to tak zwane 'przestępstwo z nienawiści'. Policja zwalcza takie zachowanie, gdyż jest ono nie zgodne z prawem.

Przemoc w rodzinie jest łamaniem prawa. Jeśli któryś z członków rodziny stosuje wobec Ciebie przemoc, możesz uzyskać pomoc w przeprowadzeniu się. Pomoc dla osób zagrożonych przemocą w domu, dostępna jest pod numerem tel.

	<p>0808 2000 247. Możesz też zadzwonić na policję.</p>
	<p>Straż Pożarna</p> <p>Jeśli znajdziesz się w budynku podczas pożaru postaraj się z niego wydostać i zadzwoń po straż pożarną pod numer 999. Jeśli zauważysz płonący budynek lub ogień na zewnątrz, zadzwoń pod 999. Połączenia z numerem 999 są darmowe.</p>
	<p>Prowadzenie pojazdów</p> <p>By móc prowadzić samochód, musisz posiadać aktualne prawo jazdy. Na stronie urzędu pod sekcją motorową www.gov.uk możesz sprawdzić, czy Twoje prawo jazdy jest aktualne i jak uzyskać prawo jazdy.</p> <p>Musisz posiadać ubezpieczenie samochodu, ubezpieczające pojazd którym się poruszasz.</p> <p>Masz obowiązek opłacić podatek drogowy za pojazd którym się poruszasz, a jeśli samochód ma więcej niż 3 lata, musi mieć świadectwo przeglądu technicznego.</p> <p>Ważne uwagi:</p> <p>Na terenie Zjednoczonego Królestwa jeździ się po lewej stronie.</p> <p>Na rądach ustąp pierwszeństwa pojazdom z</p>

	<p>prawej strony. Nie prowadź samochodu pod wpływem alkoholu czy narkotyków.</p> <p>Gdy kierujesz, nie korzystaj z telefonu komórkowego.</p> <p>Nie przekraczaj dozwolonej prędkości.</p>
	<p>Mieszkanie</p> <p>Mieszkanie można wynająć od prywatnych właścicieli oraz od właścicieli lokali socjalnych. Właścicielami lokali socjalnych są Urzędy Miasta i Spółdzielnie Mieszkaniowe Pomocy Socjalnej. Jeśli poszukujesz mieszkania, Rada Okręgu i Rada Gminy mogą pomóc.</p> <p>Jeśli masz problemy z właścicielem mieszkania lub gdy mieszkanie które wynajmujesz prywatnie nie jest miejscem bezpiecznym, możesz zwrócić się o pomoc do Rady Okręgu czy Gminy.</p> <p>Rada Okręgu i Rada Gminy mogą Ci pomóc, jednak zależy to od Twojego statusu emigracyjnego.</p> <p>Mapa załączona na końcu tego dokumentu posłuży Ci informacją o tym, do którego okręgu należysz.</p>
	<p>Podatek mieszkaniowy</p> <p>Podatek mieszkaniowy należy odprowadzać do Rady Okręgu lub</p>

 <p>Council Tax</p> <p>Please pay us 91.50</p>	<p>Urzędu Gminy.</p> <p>Mapa załączona na końcu tego dokumentu posłuży Ci informacją o tym do którego okręgu należysz.</p>
	<p>Wywóz śmieci</p> <p>Urząd Gminy czy Okręgu regularnie wywozi śmieci z przed Twojego domu. Zabiorą również śmieci które nadają się do recyklingu. Takie śmieci należy segregować w osobne kosze lub pojemniki.</p> <p>Informację o tym jak segregować odpady oraz kiedy śmieci będą wywożone, uzyskasz pytając sąsiada lub kontaktując się z Urzędem Miasta. Mapa załączona na końcu tego dokumentu posłuży Ci informacją o tym do którego okręgu należysz.</p> <p>Zaśmiecanie ulic jest zabronione. Odnosi się to również do wyrzucania końcówek wypalonych papierosów.</p> <p>Śmieci należy wyrzucać tylko w miejscach do tego przeznaczonych.</p>

	<p>Telewizja</p> <p>By oglądać lub nagrywać programy telewizyjne, musisz posiadać licencję telewizyjną. Odnosi się to też do oglądania programów przy użyciu komputera, telefonu komórkowego, konsoli do gier, dekodera, odtwarzacza DVD/VHS.</p> <p>Licencję można opłacać na wiele sposobów. Jedną z nich jest udanie się na pocztę. Więcej informacji na ten temat znajdziesz na stronie www.tvlicensing.co.uk</p>
	<p>Rejestr narodzin dziecka</p> <p>Jeśli na terenie Zjednoczonego Królestwa urodzi Ci się dziecko, w ciągu 42 dni musisz udać się do Urzędu Stanu Cywilnego, by zarejestrować narodziny. Usługa ta jest darmowa. Podczas rejestracji, możesz poprosić by Urząd poinformował o tym inne instytucje.</p> <p>By dowiedzieć się gdzie znajduje się najbliższy Urząd Stanu Cywilnego lub by umówić się na rozmowę, zadzwoń do Urzędu Rejonowego pod numer 01609 780780 lub wejdź na stronę www.northyorks.gov.uk</p>
	<p>Pomoc w opiece nad małymi dziećmi</p> <p>Ośrodki dla dzieci - Children Centres służą pomocą rodzicom oraz opiekunom</p>

dzieci poniżej 5-go roku życia. Są to miejsca w których możesz poznać innych ludzi i nowych przyjaciół.

By dowiedzieć się gdzie znajduje się najbliższy ośrodek, zadzwoń do Urzędu Rejonowego pod numer tel. 01609 780780 lub wejdź na stronę

www.northyorks.gov.uk

Szkoła

Wszystkie dzieci w wieku od 5 do 17 lat muszą uczęszczać do szkoły. Większość dzieci zaczyna szkołę w wieku 4 lat. Szkoły są darmowe, chociaż będziesz pewnie musiał/a kupić dziecku mundurek.

Urząd Rejonowy pomoże Ci znaleźć szkołę dla Twojego dziecka. Zadzwoń do urzędu pod numer tel. 01609 780780 lub wejdź na stronę www.northyorks.gov.uk

Pomoc socjalna

Niektóre osoby potrzebują pomocy w sprawach życia codziennego, oraz w zapewnieniu bezpieczeństwa.

Dzieci, osoby starsze oraz

niepełnosprawne mogą potrzebować takiej pomocy.

By dowiedzieć się więcej, skontaktuj się z Urzędem Rejonowym pod numerem tel. 01609 780780 lub wejdź na stronę <http://www.northyorks.gov.uk/article/23004>

Służymy poradą, czasami jesteśmy w stanie Cię wesprzeć, lub możemy wynająć kogoś kto Ci pomoże.

Praca

Zasady pracy w Zjednoczonym Królestwie są skomplikowane. Pracodawcy muszą sprawdzić czy możesz pracować.

Obywatele Szwecji oraz osoby pochodzące z krajów Unii Europejskiej mają prawo tu pracować. Osoby z innych krajów, muszą zazwyczaj złożyć podanie o zakwalifikowanie do pracy w systemie punktowym. Wejdź na stronę www.ukba.homeoffice.gov.uk by znaleźć więcej informacji na ten temat.

By pracować w Zjednoczonym Królestwie potrzebny jest Numer Identyfikacji Podatkowej - National Insurance Number. By go uzyskać, zadzwoń do biura pośrednictwa pracy Jobcentre Plus pod numer 0345 600 0643.

Infolinia ds. płacy i praw pracowniczych dostępna pod numerem tel. 0800 917 2368 udzieli informacji na temat:

- minimalnego wynagrodzenia

	<ul style="list-style-type: none"> • pracy na roli • agencji pośrednictwa pracy • godzin pracy • pośredników pracy (typu gangmaster) <p>Jeśli masz inne pytania odnośnie pracy czy prawa pracy, zadzwoń do Urzędu ds. Doradztwa, Postępowania Pojedynczego i Arbitracji (ACAS) pod numer tel. 0300 123 1100.</p> <p>Urzędy te mają pracowników, którzy mówią w wielu językach.</p>
 <p>The image is a graphic titled 'Benefits' with a green header. It features a man in a suit reading a newspaper. Above him are several British pounds and coins, with a large number '5' indicating the amount. The text 'Jobseekers Allowance' is written next to the money. The newspaper he is reading has headlines like 'FREEZE IGNINGS', 'STAGECOACH TO ABANDON PARK & RIDE', and 'Express & Echo'. The 'jobcentreplus' logo is in the bottom left corner.</p>	<p>Pieniądze i świadczenia socjalne</p> <p>Zasady regulujące świadczenia socjalne są skomplikowane. Różnią się zależnie od tego, czy pochodzi się z krajów Unii Europejskiej, czy z poza Unii. Osoby, które przepracowały tu już jakiś czas, mogą mieć inne prawa.</p> <p>Jeśli masz prawo tu mieszkać, ale poinformowano Cię że nie masz prawa do korzystania z funduszy publicznych, oznacza to, że nie masz prawa ubiegać się o świadczenia socjalne, dodatki do przychodów, czy o dofinansowanie do kosztów mieszkania. Więcej informacji o świadczeniach socjalnych znajdziesz na stronie www.gov.uk.</p> <p>Biuro Porad Obywatelskich (CAB- Citizens Advice Bureaux) oferuje darmową i niezależną poradę. Na stronie www.adviceguide.org.uk znajdziesz porady w różnych językach. Możesz też</p>

	<p>udać się do pobliskiego Biura CAB.</p> <p>By znaleźć najbliższe biuro wejdź na ich stronę internetową lub poproś pracownika biblioteki by pomógł Ci je znaleźć. Możesz też zadzwonić pod numer tel. 03444 111 444. Pod tym numerem mogą podać Ci inny numer pod jaki będziesz musiał/a zadzwonić.</p>

Mapa Rady Powiatu P61nocnego Yorkshire wskazujca granice jego okr
g6w

